

POEZIE JE ALCHEMIE

Básnická sbírka **Radka Štěpánka** *Hezké počasí* je poezie pro každého. A není to fráze. Už dlouho jsem žádnou poezii nečetla, proto jsem byla zvědavá, jak na mě zapůsobí a jak moc se tato „disciplína“ za tu dobu změnila. Připadá mi, že se změnila hodně, i když pořád je cítit vliv těch, které jsem kdysi milovala – Gellnera, Mikuláška, Blatného, Nezvala. V případě Radka Štěpánka jde o „poezii příběhovou“.

měli, případně moje tehdejší dívka.

Kdo je vaším oblíbeným básníkem a kdo byl vaším vzorem?

Takovým pro mě hlavním iniciačním básníkem byl Leonard Cohen, jeho básně a texty čtu rád i dnes. Ta otázka je základní, protože i tohle se asi u každého mění v čase. U mě tedy určitě. Proto se snažím mít svou knihovnu uspořádanou tak, abych se mohl k textům různých autorů v různých obdobích vracet a zkouším k nim pronikat. Někteří jsou mi bližší, k jiným se ale dostanu třeba až po několikáté a úplně

Jak básník hledá formu, ve které bude básně psát?

Z mého pohledu je to tak, že si báseň svou formu hledá trochu i sama. Je to tajemství, kterému, příznám se, pořád moc nerozumím. Každá báseň má nějaké ústřední téma a každé téma má blíže k jinému způsobu vyjádření. Tohle se navíc může měnit i v čase. Z mého pohledu je poezie jako taková neustálým hledáním a revizí tohoto hledání, pro které je podle mě klíčovým slovem citlivost. Pro psaní poezie je citlivost klíčová, zároveň si myslím, že čtení poezie tuto citlivost zase zvyšuje. Jsou to spojené nádoby.

Vaše básně jsou spíš příběhy ve volné básnické formě. Zkoušel jste někdy rýmované verše?

Pořád experimentuju s rytmem, pro mě osobně je vnitřní rytmus v současné době důležitější než rým, který vnímám spíš jako možný projev toho rytmu. Ale s rýmem jsem také pracoval, třeba když jsem psal písňové texty. Člověk si třeba něco zkouší a něco jiného potom publikuje.

Vezměme si třeba vaši báseň o úhoři, kterého rybář vylovil, ale byla ho jen půlka a umíral. Rybář mu pomohl řezem nože ukončit utrpení. Esejista by zaplnil mnoho stran, pro básníka je to jedna krátká stránka. Je báseň zkratkou?

Podle mě, když se báseň povede, může být semínkem, extraktem, který ukrývá obrovské množství tvůrčí energie, jež má potenciál uvolňovat se dál do prostoru. Ovšem závisí také na prostředí, tedy čtenáři, jenž je půdou, do které toto semínko zapadne

a v níž může vzklíčit. Když se to povede, je to ideální. Ale je to po všech stránkách alchymie, od psaní až po čtení. Ten rybář přece také trpí. Otázka je, kdo a jak pomůže jemu. Jsem rád, když jako čtenář najdu báseň, která ve mně vyvolává takové otázky, podnítlí mě, abych se vydal dál, než jsem měl původně v plánu, vytrhne mě z nějaké letargie.

V básních hledáme většinou to, co nemáme v životě.

Co hledá v básních dnešní generace?

To nevím, nemám vůbec ambice mluvit za nějakou generaci a ani nevím, co to spojení „dnešní generace“ znamená. Řekl bych, že v každé době se potkávají minimálně tři různé generace, které pokaždé vycházejí z trochu jiného prostředí a reality. Moje dvaadvadesátiletá babička vidí svět určitě jinak než já a také jinak než moje tříletá dcera. Já osobně se prostřednictvím básní jako čtenář snažím zachytit odlesk jiného pohledu na svět a svůj svět tak obohatit, rozšířit možnosti mého vnímání. A doufám, že když si někdo čte moje básně, že ho to může obohatit podobně.

Odkdy píšete básně?

Od dob gymnaziálních studií, takže asi tak dvacet let.

Kdo byl vaším prvním čtenářem?

Myslím, že rodiče, kluci z kapely, co jsme tenkrát

mě blaží ten silný zásah, protnutí, které se povede třeba až na několikátý pokus. Rád se vracím k básním Konstantina Biebla, u kterých nacházím takový až dětsky čistý pohled na svět a jeho krásné vyjádření údivu, které naplňuje údivem mě samotného. Miluju poezii slovinského básníka Josipa Ostiho a pečlivě sleduju tvorbu slovenského básníka Rudolfa Jurojka. Letos vyšla v nakladatelství Dharmagaia znovu poezie japonského beatnika Nanaa Sakakiho, jeho knížka *Nanao* by byla asi tou jedinou, kterou bych si vybral na opuštěný ostrov. A z těch, které jsem rozhodně nezačal milovat na první dobrou, je to poezie například Dylana Thomase.

Co čte básník před spaním? Básně, nebo detektivky?

Nevím, co čte básník obecný, ale já zrovna moc detektivky nečtu. Ale mám rád knihu *Severní vody* a to je vlastně tak trochu detektivka, skvělá a napíná knížka. Momentálně čtu *Hostinu pro vrány z Písně ledu a ohně* a stejně jako asi tisíce a miliony dalších lidí čekám, až tu ságu George R. R. Martin dopíše. Před spaním čtu asi nejčastěji nějakou beletrii. Těším se třeba moc na nové knihy Cormaca McCarthyho a je mi moc líto, že budou už jen dvě.

JARMILA SKOPALOVÁ